

# De vangstbeperkingen en de haringvisserij in Nederland

Naar aanleiding van deze beperkingen heeft Dr. H. Boelmans Kranenburg in «De Visserijwereld», vakblad van het Nederlands Visserijbedrijf hieromtrent in het nummer van 15 mei, zijn opinie weer als volgt.

Een maand geleden herdacht de Redersvereniging voor de Nederlandse Zeevisserij haar 60-jarig jubileum. Dat was voor ons reden om eens na te gaan hoe de stand van zaken was bij één der vorige jubilea, namelijk toen deze vereniging 40 jaar oud was. Het verschil is treffend, zelfs in de naam, die toen nog «Reedersvereniging voor de Nederlandsche Haringvisserij» luidde. Uit de naam volgt reeds, dat de nadruk veel meer op de haring dan op andere vissoorten lag. De cijfers tonen dat ook duidelijk aan, want in de toen afgelopen teelt 1954 werden door 220 vleetvaartuigen 833.471 kantjes gezouten haring aangevoerd en door trawlvvaartuigen daarenboven 205.288 kantjes. Bovendien werden met drijfnetten en trawlnet gezamenlijk nog ruim 49 miljoen kg verse haring aan land gebracht, hetgeen bij elkaar de grootste haringvangst van Nederlandse vaartuigen in de loop van deze eeuw was. Afgaande op de vangsten kon toen worden gesteld, dat de dagen uit vroegere eeuwen waren teruggekeerd en dat de haringvisserij wederom behoorde tot één van de belangrijkste bedrijfstakken van ons land.

## ONGERUSTHEID

In het betreffende jaarverslag wordt geconstateerd dat de vangsten van de teelt 1974-1975 zeker geen voet geven aan degenen, die beweren dat de haringstand in het algemeen aan overbevissing lijdt. Veeleer zullen sommigen geneigd zijn het tegendeel ervan af te leiden. Toch, zo vervolgt het verslag, zijn wij op dit punt niet gerust. Indien het waar is, dat de haring op de Noordzee behoort tot verschillende rassen, volgens deskundigen o.m. kenbaar aan een verschil in aantal rugwervels, dan betekent een vergroting of stationair blijven van de totale aanvoeren nog niet, dat er in enkele voor de Nederlandse visserij belangrijke haringrassen geen overbevissing zou plaats vinden. Reeds in verschillende jaarverslagen werd erop gewezen, dat er ongerustheid bestaat over de haringvangst op de Doggersbank. Deze ongerustheid heerst niet alleen in de kring van de bedrijfsgenoten in Nederland, doch evenzeer bij de Westduitse drijfnetreders. Een belangrijke indicatie voor te sterke bevissing werd destijds ook gezien in het feit, dat de aanvoer van volle haring een dalende tendens vertoont, een daling die van 1973 op 1974 niet minder dan 30 t.h. vertoont.

Wanneer men na 20 jaren deze uitingen uit het bedrijfsleven van de visserij nog eens nagaat, dan blijkt het dat zij het helaas bij het rechte eind hebben gehad. Wat toen voor de Doggersbank reeds vaststond is een algemeen verschijnsel geworden en de Nederlandse haringvangst, gevangen met schepen van een aanzienlijk grotere capaciteit bedragen nog slechts een kleine deel van de toenmalige.

Wat door het bedrijfsleven werd aangevoeld en jarenlang verwoord wordt door de onlangs afgetreden voorzitter van de redersvereniging, de heer D.F.E. Meerburg, vond in die tijd geen weerklank bij de biologen. Zij meenden dat de haringstand niet was uit te roeien en zij kwamen pas in het geweer toen de symptomen van de overbevissing zo duidelijk waren, dat allen met paardemiddelen getracht kon worden enige orde op zaken te stellen.

Ook op een ander punt zouden de bedrijfsgenoten gelijk krijgen. Indien er maatregelen moesten worden getroffen, dan was hun eenvoudige redenering, dat begonnen diende te worden met bescherming van de paaiplaatsen. Van de zijde van de biologen werd daartegenover gesteld dat de wijze van beperking van de vangsten er niet toe deed, wanneer maar niet meer dan een bepaald kwantum aan haring uit de zee zou worden gehaald. Het geeft dan wel te denken dat ook op dit punt de meningen weer veranderen en overwogen wordt toch tot bescherming van de paaiplaatsen over te gaan.

## QUOTERING

Inmiddels is sinds vorig jaar een aanvang gemaakt met een quotering van de haringvangst in de Ierse Zee, de Noordzee en bij de Hebriden. De vastgestelde quota werden gezien als een begin, waarna de haringstand op zijn minst gelijk zou blijven en misschien weer zou gaan stijgen. De laatste gegevens over 1974 geven echter aan, dat het toegestane quotum internationaal gezien niet zal worden gehaald, waaruit de conclusie zou kunnen worden getrokken dat de toestand nog ernstiger is, dan men tot nog toe heeft vermoed. Indien dat waar zou zijn, dan zijn er een aantal mogelijkheden, de uitkomst kunnen bieden. Het eerste is bescherming van de paaigebieden. Het tweede is een minimummaat voor haring, opdat geen haring meer kan worden gevangen, die nog niet

aan de voortplanting heeft deelgenomen. De laatste voor de hand liggende maatregel is een verbod tot verwerking van haring voor niet direct menselijke consumptiedoeleinden. Dat zal natuurlijk een herverdeling van de quota met zich brengen, waarbij ervan uitgegaan moet worden dat degenen, die haring voor menselijke consumptie hebben aangevoerd en dus de haringstand het minst hebben aangetast, niet wederom de dupe mogen worden bij de toepassing van de quotering.

## DE BEDRIJVEN

Dat het visserijbedrijf op haring het in de toekomst, gezien de mate van overbevissing, zonder beperking zal kunnen stellen, is niet te verwachten. Dat heeft als gevolg, dat het voor de handhaving van het bedrijf noodzakelijk is, dat niet meer gevist wordt op een maximale vangst, maar op en zo hoog mogelijke opbrengst. Dat houdt in — wij herhalen dat nogmaals — dat een mentaliteitsverandering noodzakelijk is. Een achtergrond en een geestesgesteldheid, die eeuwenlang de visserij beheerst heeft valt niet van de ene dag op de andere te veranderen. Toch staat hiermede het voortbestaan van de bedrijfstak op het spel. Aanpassing en begeleiding zijn modewoorden geworden; zij liggen de visserij niet, die in het verleden door individuele prestaties getoond heeft wat zij waard is. Er zal echter een compromis moeten worden gevonden, want in overleg en organisatie zal het tegenwicht moeten worden gevonden van wat de natuur niet meer in vroegere uitbundigheid kan voortbrengen. Er dient dus een keuze te worden gedaan tussen gebondenheid en discipline in de bedrijfsvoering, terwille van het herstel van de rentabiliteit, of ondergang in onbeperkte vrijheid. Waar echter gezien het typische karakter van de bedrijfstak naar gestreefd dient te worden, dat is het opstellen van regels, waarbinnen aan het bedrijfseigene een zo groot mogelijke vrijheid wordt gegeven, zodat het verstikken van het persoonlijk initiatief wordt voorkomen en de beweeglijkheid binnen de gestelde grenzen zo groot mogelijk blijft.

Er heerst op dit ogenblik geen opgewerkte stemming in het bedrijf, doch het zou verkeerd zijn alleen de zwartste kant te zien. Wij wensen bij het begin van dit haringseizoen alle bij deze visserij betrokkenen het doorzettingsvermogen en het gezond verstand toe dat het al zovele eeuwen hebben getoond. De uitrusting van de vloot en het vakmanschap van de opvarenden zijn nog altijd de factoren waarmede in vertrouwen de toekomst kan worden tegemoetgezien. Mogen alle betrokkenen goede resultaten behalen.

Wij kunnen gerust de ongerustheid van deze ondervindingrijke technicus begrijpen en zijn en blijven van oordeel dat de maatregelen door de Atlantische Commissie genomen om de vangsten van allerlei vissoorten te beperken en meer en meer nog te verminderen, het beoogde doel niet zullen bereiken. Inderdaad veel vaartuigen zullen bij overvangst een gedeelte van de vangsten meer en meer aan de officiële verkoop onttrekken, daar een reder niet verplicht is zijn vangst in de haliën te verkopen.

Hoe dit alles controleren?

Onze jarenlange ondervinding laat ons toe te melden dat het onmogelijk is.

Er is maar één nuttige en doeltreffende maatregel mogelijk.

Deze is:

1) de 12 Mijszone voor ALLE schepen van meer dan 50 Br. T. en 300 PK bestendig verbieden.

2) Voor alle vaartuigen bepaalde visgronden gedurende wel afgeleide perioden volledig voor alle vissers te verbieden en streng bewaken.

3) De pufvisserij volledig stop zetten. Het gaat niet op als verontschuldiging voor het voortbestaan van de pufvisserij in te roepen, dat er fabrieken zullen moeten gesloten worden en misschien tienduizend mensen zullen brodeloos gesteld worden.

Heeft men al eens uitgerekend wat het anders zou zijn, moesten de door ons voorgestelde middelen toegepast worden? Wetenschapsmensen kunnen wel wetenschappelijke gedachten vooruit zetten. Maar de visserij is een zeer belangrijke handelsaangelegenheid, waarvan het voortbestaan van de produktie van veel groter belang is dan enkele vismeelfabrieken in het ene of andere land.

P. VANDENBERGHE